

STARKA

Monteringsanvisning

VILLA FLEX, BYA, UMBRA, STACKSTONE, DOLOMIT

Villa Mur Flex

Lättmonterade Villa Mur Flex är vår mest flexibla mur och kreatörens bästa vän.

Tack vare smart design kan den tjäna en mängd olika syften. Använd den som stödmur, som en plats för gröna fingrar, eller bara njut av den som den är. Här är det din egen kreativitet som sätter gränserna. Serien består av hålblock och massiva block i hel- och halvsten. Därtill finns den massiva toppstenen, lampor och planteringsplåtar – allt för att du ska kunna låta kreativiteten flöda fritt och infria dina trädgårdsdrömmar.

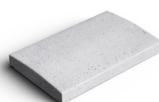
HÅLBLOCK

HELBLOCK

HALVBLOCK

TOPPSTEN

Färger

LJUSGRÅ

ANTRACIT

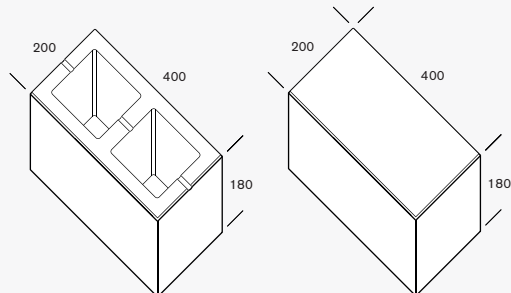
	DIMENSION MM	KG/ST	ST/M ²	REF.NR LJUSGRÅ / ANTRACIT
Hålblock	400×200×180	20,8	14	6860512 / 6860510
Helblock	400×200×180	34	14	6863512 / 6863510
Halvblock	200×200×180	17	5/lpm	6862512 / 6862510
Toppsten	400×250×50	11,5	2,5/lpm	6861512 / 6861510
Belysning	FLEX LAMPA, ROSTFRI FLEX LAMPA, PLANTERING TRANSFORMATOR M. KABEL FÖRLÄNGNINGSKABEL 1–1 FÖRDELNINGSKABEL 1–3			6869101 6869102 6869103 6869104 6869105
Planteringsplåt	ROSTFRITT STÅL			6869100

Villa Flex Mur är lämplig som stödmur upp till 54 cm höjd. Muren kan byggas lite högre om den byggs fristående utan jordtryck. Vid bygge av högre mur behöver du fylla blocken med makadam eller betong och komplettera med armering. Du kan också kombinera med armeringsnät. Vid användning av armeringsnät kan stödmurens höjd vara upp till 1,8 m. Se fler läggingsanvisningar på vår hemsida, www.starka.se/flex.

Muren som är vad den heter

Villa Mur Flex är en stilren mur med ett modernt uttryck som också kan användas som växtvägg och nyttjas för odling av växter och örter. Du kan också enkelt installera belysning i muren, något som skapar en mysigt ombonad känsla i trädgården. Hålblocken används som byggstenar, planterings- och/eller belysningsblock. Massivblocken används som avrundning av övre lavet om du vill ha en jämn mur utan överliggande toppsten.

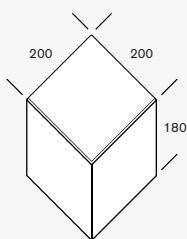

1 HÅLBLOCK

Byggsten samt ihåligt block som går att använda för plantering och belysning.

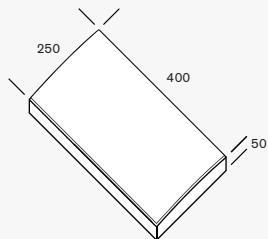
2 HELBLOCK

Samma storlek som hålblocket i massivt utförande.

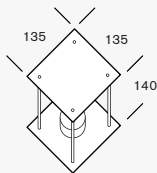
3 HALVBLOCK

Massivt block i halv storlek.

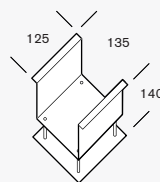
4 TOPPSTEN

Används som avslut på toppen av din mur. Toppstenen limmas med fördel med Starka Betonglim.

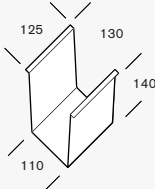
5 BELYSNING

Belysning för hålblock som går att montera både uppåt och nedåt.

6 BELYSNING PLANTERING

Kombinerad belysning och plantering för hålblock.

7 PLANTERINGSPLÅT

Insats till hålblock som gör att du kan plantera växter.

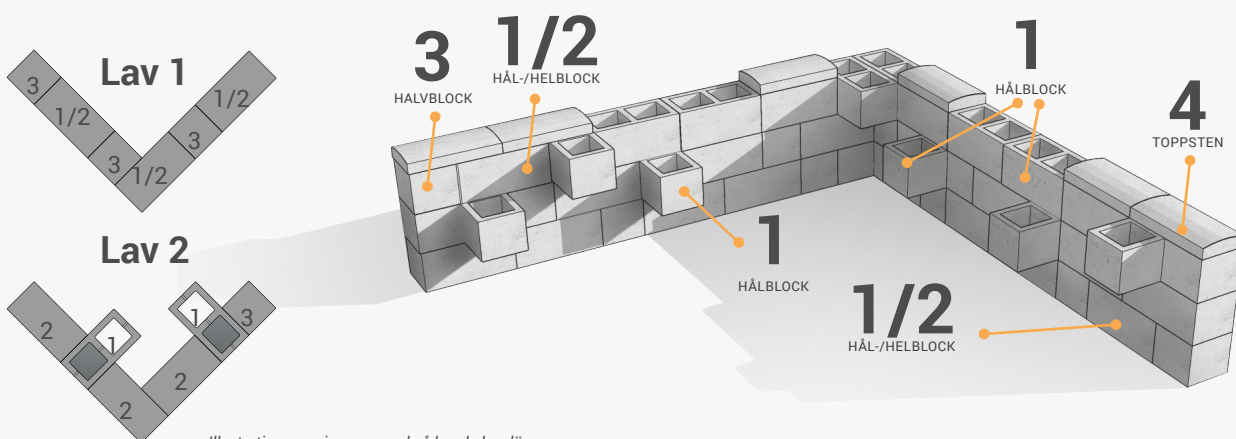
8 KABLAR M.M.

Kabel, transformator och grenuttag. Koppla lamporna på det sätt du önskar. 12 st lampor kan kopplas/transformator.

Skapa unika former

Har du svårt att bestämma dig för om du vill ha en mur med stilrent uttryck, en mur full av prunkande grönska eller en "vägg" med läcker belysning? Bra. Med Villa Flex Mur behöver du nämligen inte välja. Välj själv vilka partier av muren som ska ha toppsten eller odlingar. Genom att vrida hålblocken 90 grader skapar du plats för plantering och belysning. Enklare än så blir det inte att skapa en modern mur med kreativ touch.

Illustrationerna visar exempel på hur du kan lägga muren, samt hur hålblocken används.

Bya Mur

Bya Mur är här! Ett nytt tillskott i Bya-familjen för att ge våra kunder ytterligare valmöjligheter och en ännu personligare trädgård. Med kombisten kan muren nu även användas för svängda murar. Den böljande formen mjukar upp intrycket och bidrar till iögonfallande detaljer i din trädgård. Muren består av fyra produkter. Helsten, halvsten, 3/4-sten och kombisten. Kombisten säljs med 4 storlekar blandade på pall. Alla stenar är dubbelsidiga med en svagt konad form.

Färger

LJUSGRÅ 12

ANTRACIT 10

TERRAKOTTA 9

LJUSRÖD 60

SAND 14

Helsten

Halvsten

3/4-sten

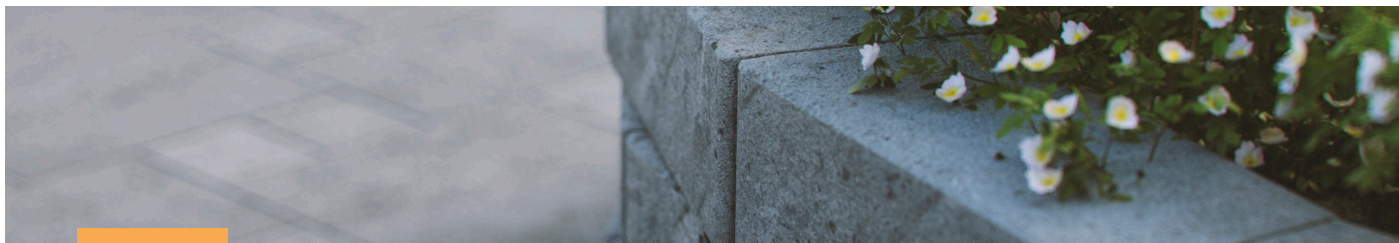
Kombisten

Säljs lavvis i set om 9 stenar

DIMENSION MM	KG/ST	ST/M ²	REF.NR
420X210X140	29	17	43113
210X210X140	14,5	34	43123
315X210X140	22	22,7	43133
6X 420/365x210x140 1X 315/287x210x140 1X 315/260x210x140 1X 210/182x210x140	212 KG/SET		43143

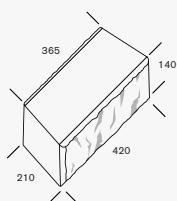
Bya Mur är en dubbelsidig mur med svagt konad form som är lämplig som stödmur upp till 70 cm höjd.

Se mer information på vår hemsida, www.starka.se/bya

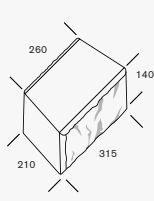
Kombisten

Kombisten säljs i set om 9 stenar/lav och innehåller fyra olika storlekar. Med kombi-stenarna öppnas helt nya möjligheter till kreativt skapande. Setet innehåller 6 st helstenar, 1 st 3/4-sten och 2 st övergångsstenar i olika format.

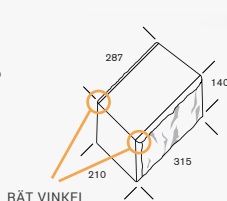
1 HELSTEN

Vinklad i båda ändarna. Det går att vända varannan sten och skapa raka murar. Översta lavet limmas lämpligen med Starka Betonglim.

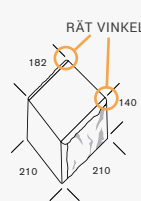
2 3/4-STEN

Precis som helstenen är denna vinklad i båda ändarna, men är kortare för att skapa snävare svängar.

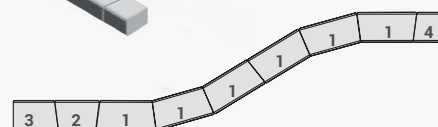
3 3/4-STEN ÖVERGÅNG

Rätvinklig på ena sidan och vinklad på andra för att skapa övergångar mellan raka och svängda murpartier.

4 1/2-STEN ÖVERGÅNG

Rätvinklig på ena sidan och vinklad på andra för att skapa övergångar mellan raka och svängda murpartier.

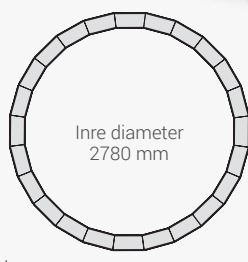
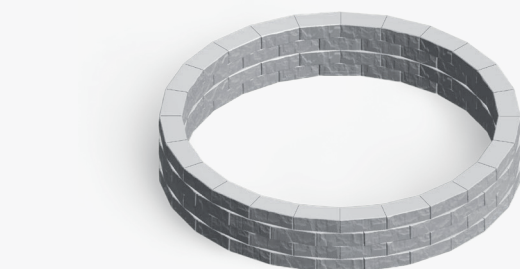

I ett set ingår följande stenar:

Cirklar

Med kombi helsten kan du skapa vackra cirkelformade murar. Perfekt för dekorativa planteringar. Genom att varva kombi helsten med rak sten går det att bygga runda former med större radie.

Yttre diameter 3200 mm
KOMBI HELSTEN
420/365x210x140

Till denna form används följande sten:

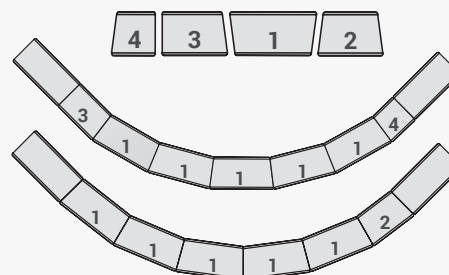

Skapa mjuka runda hörn med kombistenen

Med vår nya Bya Mur kan du skapa mjuka och harmoniska former som passar resten av din trädgård. Det är enkelt att skapa övergångar från raka partier till rundade med hjälp av kombi-stenarna. Stenarna är dessutom vändbara vilket underlättar planering och montering.

Till denna form används följande stenar:

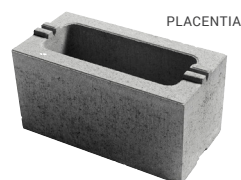

Umbra Mur

Modernt, slitstarkt och lättskött – möt Umbra-familjen. Här hittar du en formbar mur som genomsyras av det vackra samspelet mellan ljus och skugga. Umbra är det latinska ordet för just skugga. Ingen annanstans kan du låta dagens olika tidpunkter bli en del av stadsrummet, som på torg, skolgårdar, gårdsplaner och gånggator med Umbra-produkter.

Våra Umbra-produkter tar väl omhand de förändringar i ljusets karaktär och infallsvinklar som sker allt eftersom dagen fortgår. Det gör att en och samma miljö kan få olika känslor och uttryck beroende när på dagen du besöker den. Umbra skapar en levande miljö, helt enkelt.

PLACENTIA

Färger

LJUSGRÅ 12

MINIMA

LJUSGRÅ 12

Helsten
Hörn/avslut hel
Hörn/avslut halv
Radiesten
Start/radiesten
Toppsten
PLACENTIA

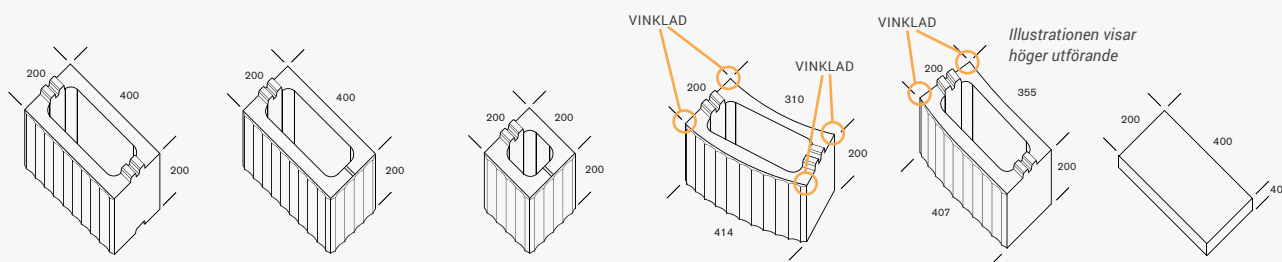
DIMENSION MM	KG/ST	ST/M ²	REF.NR (PLACENTIA / MINIMA)
400×200×200	22	12,5	6870512 / 6875512
400×200×200	22		6872512 / 6877512
200×200×200	13		6872612 / 6877612
414/310×200×200	21,1		6873512 / 6878512
407/355×200×200	22		6874612 / 6879612 (HÖGER) 6874512 / 6879512 (VÄNSTER)
400×200×40 (RAK)	9,6		6871512 (RAK)
414/310×200×40 (RADIE)			6876512 (RADIE)

Umbra Mur är en dubbelsidig mur som är lämplig som stödmur upp till 80 cm höjd.
Vid användning av armeringsnät kan stödmurens höjd vara upp till 2,8 m.
Minsta ytterradi är 0,8 m. Se mer information på vår hemsida, www.starka.se/umbra

En mångsidig mur

Produktserien är utvecklad för att göra ett positivt avtryck i det moderna samhället. Därför har stor vikt lagts vid att skapa murar som är enkla att anlägga, underhålla och att trivas med. Det modernt diskreta utseendet gör att Umbra-serien passar på en mängd olika typer av offentliga platser. Med ett mycket slitstarkt utförande är Umbra en mur att trivas med under många år framöver. Murstenen i Umbra-serien är dubbelsidig och blocken är mycket enkla att bygga med. Stenarna tillverkas med mönstrad respektive slät yta, vi kallar dem Minima och Placentia – att blanda båda stentyper är ett kreativt sätt att få en levande mur! Sortimentet i Umbra Mur består av helsten, hörn/avslut (hel och halv), toppsten, radiesten och start/radie.

1 HELSTEN

Rätvinklig sten för raka murpartier.

2 HÖRN/AVSLUT HEL

Precis som helstenen fast anpassad för hörn och avslut.

3 HÖRN/AVSLUT HALV

Halv hörn/avslutssten används tillsammans med sten 1 och 2 i skiftsättning.

4 RADIESTEN

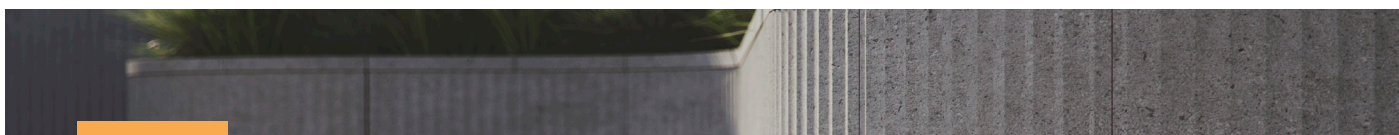
Vinklad på båda sidor för att skapa följ-samma kurvor och cirklar. Kombinerar med start/radiesten eller helsten för övergång till rak mur.

5 START/RADIESTEN

Rätvinklig på ena sidan och vinklad på andra för att skapa övergångar mellan raka och svängda murpartier. Finns i både höger- och vänstersväng.

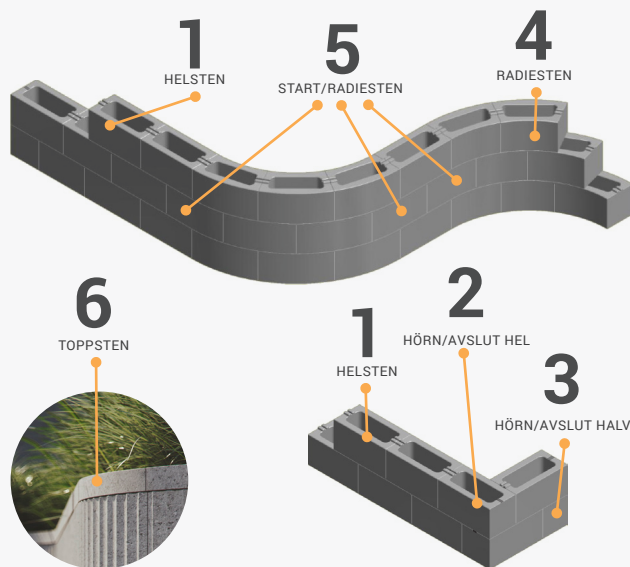
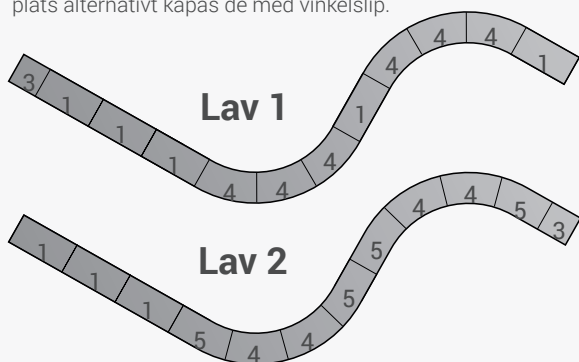
6 TOPPSTEN

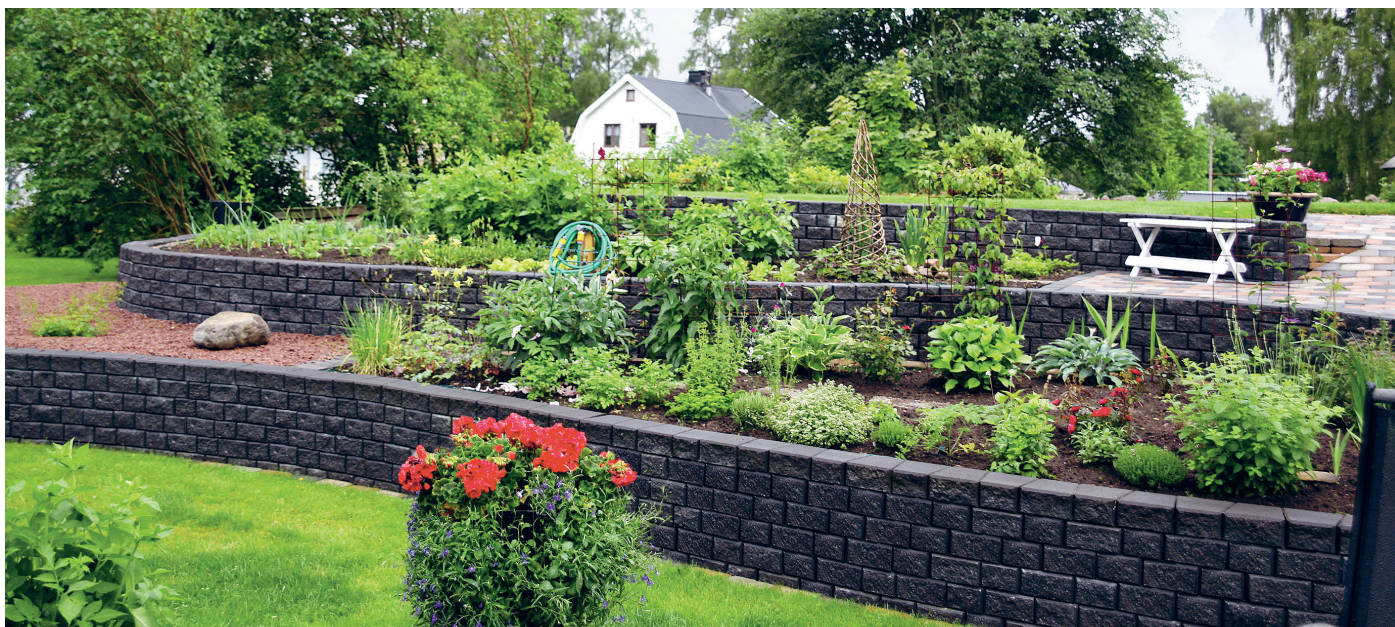
Toppstenen finns både som rak- och radiesten. Den ger en snygg finish på muren. Finns i utförande Placentia. Toppstenen limmas med fördel med Starka Betonglim.

Skapa unika former

Tack vare murblockens utformning kan du låta kreativiteten flöda och skapa en mur helt efter dina egna önskemål. För en cirkelformad mur sätter du enkelt tolv radiesténar i en ring och fortsätter sedan till nästa skift med halvförband. För en S-formad mur använder du i vartannat lav start/radiesten för att få snygga övergångar. De översta blocken kan med fördel vändas upp och ner så kommer intenockarna vara ivägen när toppstenen skall läggas på plats alternativt kapas de med vinkelslip.

StackStone Mur

StackStone är enkel och rolig att bygga på grund av sin låga vikt och den sinnrika konstruktionen, där stenarna låser i varandra med klackar. Det är även en stabil och hållbar mur med lång livslängd. Tack vare utformningen, där varje sten har en bred och en smal sida, får man en flexibel mur med en mängd möjligheter. Rak eller rund, enkel- eller dubbelsidig. Oavsett vilken form man väljer får man en mur som inte är någon annan lik. Den knäckta ytan ger muren ett naturstenslikt utseende som gör att StackStone passar såväl i villakvarteret som i mer lantliga miljöer. Bygg enkel- eller dubbelsidigt, bygg raka eller svängda murar, bygg trädringar eller dekorativa upphöjda planteringar. Möjligheterna är många med StackStone! Stenarna finns i tre olika utföranden: en normalsten, en hörnsten (höger resp. vänster) och en toppsten. Samtliga block har kluven fram- och baksida.

Färger

LJUSGRÅ 12 ANTRACIT 10

Normalsten

DIMENSION MM	KG/ST	ST/M ²	REF.NR
200/150X200X100	8,5	50/56	6821512/ 6821510

Toppsten

200/150X200X100	8,5		6810512/ 6810510
-----------------	-----	--	---------------------

Hörnsten

24 st vänster och
24 st höger/pall

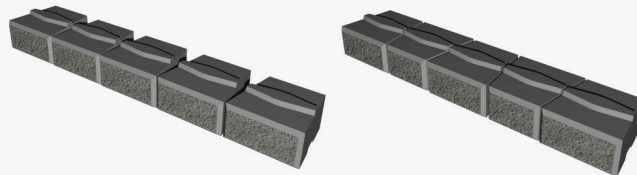
290/265X175/200X100	11,2		Vänster 6800512/6800510 Höger 6801512/6801510
---------------------	------	--	--

StackStone är lämplig som stödmur upp till 60 cm.
Se även komplett installationsguide på vår hemsida, www.starka.se/stackstone.

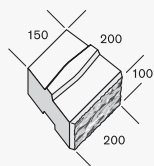

Stödmur eller fristående mur

Som stödmur, då bara den ena sidan kommer vara synlig, kan man lägga alla stenar med den bredare sidan utåt. Åtgången blir då 5 sten/m. För att få likadan yta på båda sidor vänder man varannan sten. På det sättet får man en helt tät mur på båda sidorna. Stenåtgången blir då 5,7 sten/m.

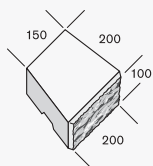

Illustrationen visar vänster hörnsten.

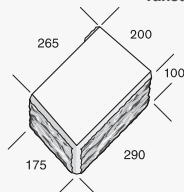
NORMALSTEN

Vinklad i båda ändarna. Det går att vända varannan sten och skapa fristående, dubbelsidiga murar.

TOPPSTEN

Toppstenen har en slät ovansida och används som avtäckning av muren. Den kan också användas som normalsten, men bör då inte placeras ovanpå eller bredvid en annan toppsten.

HÖRNSTEN

Hörnstenarna används till att bygga 90° hörnor eller Pelare. Höger och vänsterhörn levereras på samma pall.

Cirkel/Trädring

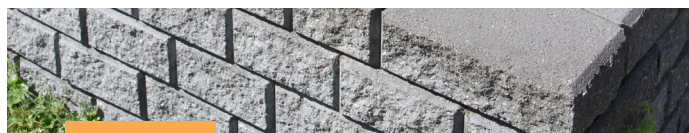
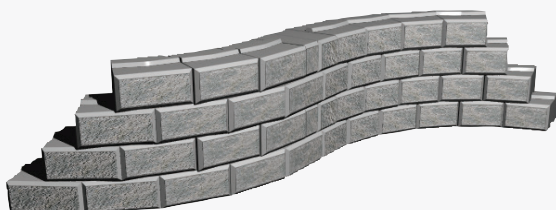
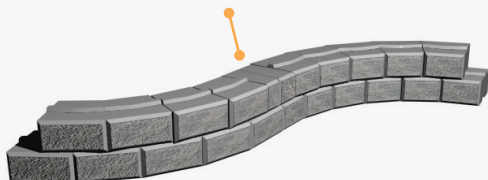
StackStone kan även användas till att bygga upphöjda planteringar eller till att inrama träd. Bygger man en cirkel är den minsta innerradien 57 cm, och ytterradien 77cm. Till en sådan konstruktion går det åt 23 stenar/lav.

Svängda murar

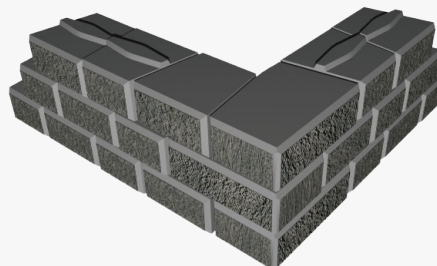
Med StackStone kan man enkelt svänga muren. När man går från ytter- till innersväng använder man två sågade toppstenar. Detta upprepas vartannat lav för att få en snygg rundning och jämn övergång.

SÅGAD TOPPSTEN DÅR ENA HALVAN VÄNTS UPP OCH NER.

Hörn

Hörnstenarna varvas höger- resp. vänster på laven och läggs tillsammans med en toppsten för att få en jämn byggyta. För att uppnå bästa stabilitet bör hörnen limmas med Starka Betonglim.

Se fler StackStone-anvisningar om pelare, grill, ljusbrunn m m i vår stora anvisning på vår hemsida. www.starka.se/stackstone

Dolomit Mur

Det kompletta mursystemet Dolomit öppnar upp din utemiljö. Murar har traditionellt använts för att stänga inne. För att hindra och begränsa. Med Dolomit är det bara klängväxter som tvingas klättra på väggarna. Mursystemet har normalblock, hörn/avslut hel och halv. Muren är befriande enkel och rolig att bygga. Du kan exempelvis ta ut svängarna och låta muren slingra sig genom din trädgård. Utan att använda specialblock. Dolomit är optimal om du behöver en hög och stabil stödmur. Till systemet hör en toppsten med slät stilren front som låter den rena och moderna designen komma till sin rätt. Muren smyckar din trädgård och ger den ett välvårdat intryck. Dolomit är något så ovanligt som en gränslös mur – helt enkelt.

Färger

LJUSGRÅ 12 ANTRACIT 10

Normalsten

Toppsten

Hörn/avslut

Helsten, vändbar

Hörn/avslut

Halvsten, vändbar

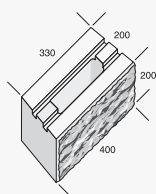
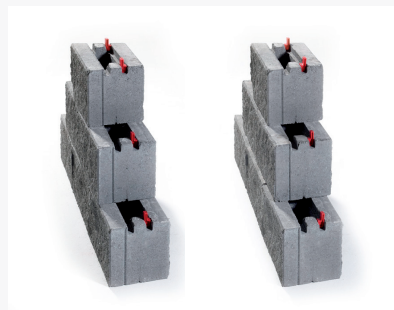
DIMENSION MM	KG/ST	ST/M ²	REF.NR
400/330X200X200	26	12,5	68505
400X250X60	14	2,5/LPM	68545
400/365X200X200	28		68535
200/165X200X200	14		68525

Dolomit är lämplig som stödmur upp till 90 cm höjd. Vid användning av armeringsnät kan stödmurens höjd vara upp till 3 m. För högre höjd krävs särskild projektering. Minsta ytterradie är 1,15 m. Se bilder och fler anvisningar på vår hemsida, www.starka.se/dolomit.

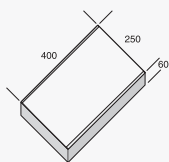
Muren som river alla begränsningar

Dolomit Stödmur är ett komplett mursystem med normalblock, hörn/avslutningsblock med knäckt front och en toppsten med slät front. Den stabila muren kan användas både som enkel planteringslåda i trädgården och som hög stödmur runt tomt. Den enkelsidiga muren har en modern design som passar i de flesta trädgårdar. Muren är enkel att montera och man kan ta ut svängarna rejält, utan att använda specialblock. Dolomit är konstruerad för att tåla tunga belastningar vilket gör den optimal som hög stödmur, till exempel för att ta upp nivåskillnader i trädgården. Med Geoloc Låskilar kan muren byggas antingen vertikal eller med svag lutning. Genom att vända låskilarna ändrar du murens lutning.

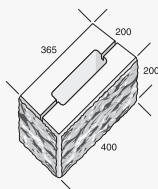
NORMALSTEN

Två st Geoloc låskil medföljer varje sten.

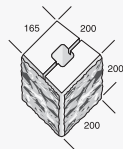
TOPPSTEN

Används som avtäckning av muren. Dolomit Toppsten passar även våra murar i Villa-familjen. Toppstenen limmas med fördel med Starka Betonglim.

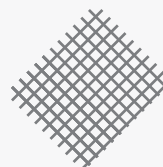
HÖRN/AVSLUT HEL

Hörn/avslutssten hel används vid hörnor och avslut. De staplas lavvis. Vändbar.

HÖRN/AVSLUT HALV

Vid avslut staplas hörn/avslut helsten och hörn/avslut halvsten lavvis. Vändbar.

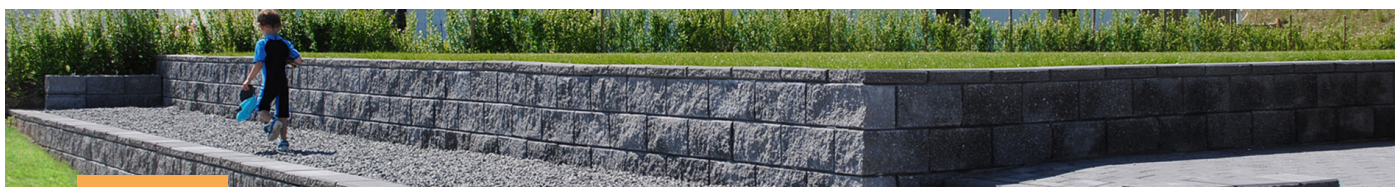
ARMERINGSNÄT

För byggnation av höga stödmurar. Se tabeller och anvisningar på vår hemsida.

GEOLC

Geoloc kilar fast murblocken i varandra och används också som infästningskil för armeringsnät. 2 Geoloc medföljer varje normalsten.

Byggnation av Cirkel

En hel cirkel med Dolomit murblock har en diameter på 2,3 m, där det går åt 18 block i bottenlavet. Då man sätter blocken med frontlutning, vilket innebär att varje block förskjuts inåt i förhållande till de nedre blocken, kommer radien att bli mindre för varje lav som läggs. Toppstenen kapas för att anpassas till den valda radien.

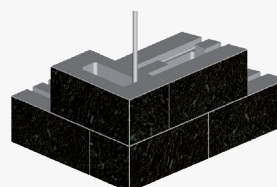

Montering av hörn

För montering av utvändigt hörn använd hörnsten hel, (vändbar) som sätts i ½-stensförband så att det blir ett 90° hörn. Som förstärkning kan man använda ett 8 mm armeringsjärn (beställ hos närmsta bygghandel) i hålrummet som uppstår då stödmursblocken sätts ovanpå varandra. Lägg de nästkommande laven till önskad höjd. Vid stora belastningar limma ihop blocken.

För montering av invändigt hörn använd normalblock som sätts i ½-stens förband så att det blir en 90° hörna. Följ anvisningarna för utvändigt hörn.

Se hemsidan www.starka.se/dolomit

Arbetsbeskrivning

Anläggning ska ske på frostfri mark, fritt från matjord och annat tjälskjutande material. Större stenar bör grävas bort eller spräckas. Det är viktigt att grundbädden som din mur ska stå på är välpackad. Fyll upp ett bärlager av stenstorlek 0-45 mm. Packa sedan med vibratorplatta eller motsvarande. Våra låga fristående murar upp till fyra lav kräver inte mer än ett lager av 30-50 mm sättsand ovan bärlagergrus. Tjocklek på bärlager bestäms av schaktdjup. Högre murar kräver en gjuten sula av jordfuktig betong.

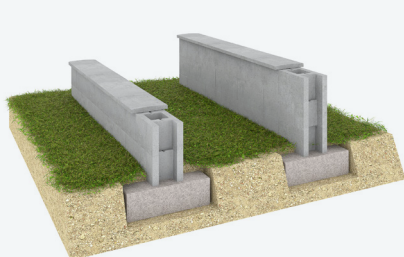
Pelare och höga murar som är motfyllda kräver grundläggning på gjuten sula med armering som går upp i pelaren eller muren. För att säkerställa en lyckad anläggning, se till att grundläggningen blir helt vågrät.

Med nästan alla våra murar minimerar du behovet av kapningar, eftersom serierna oftast erbjuder halvblock. Skulle kapning krävas rekommenderar vi att du använder en kapmaskin försedd med diamantklinga. Var noga med att använda hörselskydd, andningsskydd och skyddsglasögon när du kapar. Där limning föreskrivs rekommenderar vi Starka Betonglim. Kom ihåg att minst det översta lavet eller toppstenen kräver limning om inget annat nämns. Skisserna på detta uppslag är förslag på gott utförande av grundläggning och armering. Dessa är framtagna för miljöer där murar och pelare ofta återfinns, som i villaområden. Dåliga jordförhållanden, yttre krafter som terrassering, överlast, vattentillämpningar, räcken, staket, sluttningar, etc. har en betydande inverkan på armeringens utformning och täcks inte av denna guide. Sådana förhållanden eller projekt ska dimensioneras av en konstruktör.

Här följer en generell anvisning för murarna Villa Flex och Umbra. Mursten Dolomit och StackStone har ett något annorlunda utförande och vi refererar till deras anvisning på hemsidan. På nästa uppslag i denna folder visar vi även en generell anvisning för låga murar typ Bya Mur och Villa Mur.

Fristående murar

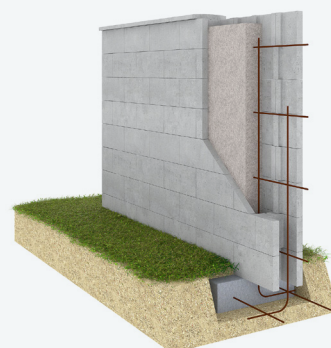
Låga murar (2-3 lav)

Toppsten eller övre lav limmas.
Varken makadam eller betong behövs.
Bärlagergrus samt 30-50 mm sättsand.

Låga murar (4 lav)

Toppsten eller övre lav limmas.
Muren fylls med makadam.
Bärlagergrus samt 30-50 mm sättsand.

Höga murar (5-14 lav)

Toppsten eller övre lav limmas. Muren gjuts med betong av kvalitet lägst C30/37, ca 80 liter/m². Horisontell armering, ett kamstål Ø 10 mm i varannan liggfog. Armeringsskarvar läggs omlott i minst 500 mm. Vertikal armering, ett kamstål Ø 10 mm i varje block (c/c 400 mm), varannan på båda sidor om horisontell armering. Najas till horisontell armering i muren.

Vertikal armering bockas ut i grundsulan 50 mm från botten, varannan stång på vardera hållet. Vertikal armering kan avslutas 500 mm under toppstenen. Gjuten sula i betong av kvalitet lägst C30/37, höjd 150 mm. 5-6 lav kräver sulbredd 500 mm. 7-8 lav kräver sulbredd 600 mm. 9-14 lav kräver sulbredd 700 mm.

Stödmurar

Låga murar (upp till 3 lav)

Toppsten eller övre lav limmas.
Muren fylls med makadam eller betong.
Bärlagergrus samt 30-50 mm sättsand.

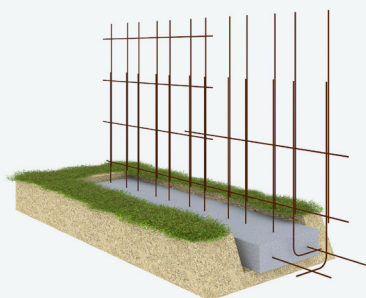
Höga murar (4-10 lav)

Toppsten eller övre lav limmas.
Muren gjuts med betong av kvalitet lägst C30/37, ca 80 liter/m². Horisontell armering, ett kamstål Ø 10 mm, i varannan liggfog.
Skarvar läggs omlott minst 500 mm. Vertikal armering, ett kamstål Ø 10 mm i varje block (c/c 400 mm) i sicksack, varannan på båda sidor om horisontell armering. Najas till horisontell armering i muren. Vertikal armering bockas ut i grundsula 50 mm från botten. Varannan stång på vardera hållet som najas samman med horisontell armering i sulan. Vertikal armering kan avslutas 500 mm under toppstenen. Gjuten sula av betong av kvalitet lägst C30/37. Höjd 150 mm.

4-5 lav kräver sulbredd 500 mm.
6-7 lav kräver sulbredd 600 mm.
8-10 lav kräver sulbredd 700 mm.

Armering grundsula

Skarvning armering

Vertikal och horisontell armering skarvas omlott, i minst 500 mm.

Armering grundsula

Armering i grundsula bockas ut i grundsula 50 mm från botten och måste sticka upp minst 500 mm för eventuellt behov av skarvning med vertikal armering.

Motfyllning vid byggnation av höga murar

Minimera risken för fuktfläckar och saltutfällningar på murens framsida med fyllning mot mur med dränerade och icke tjälaktivt material, som till exempel sand, grus eller krossmaterial.

Obs! Använd aldrig lera, lermorän eller silt. Vid behov, lägg en dräneringsledning i murens underkant. Motfyllda murar över åtta lav bör armeras samman med fyllningen med ett s.k. jordarmeringsnät och dimensioneras av en konstruktör.

Pelare

Pelare (upp till 14 lav)

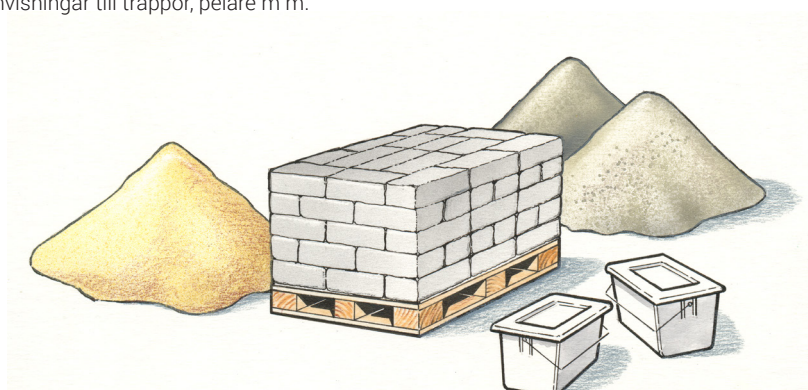
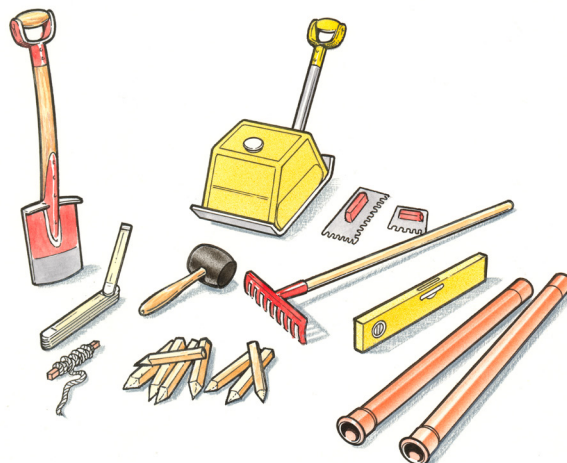
Pelaravtäckning eller övre lav limmas.
Armering krävs ända upp till pelarens topp.
Blocken vänds 90 grader vartannat lav.
Pelaren gjuts med betong av kvalitet lägst C30/37. Mått minst 700 x 700 x 150 mm.

Se även pelaranvisning till StackStone på hemsidan, www.starka.se/stackstone.

Monteringsanvisning trädgårdsmurar

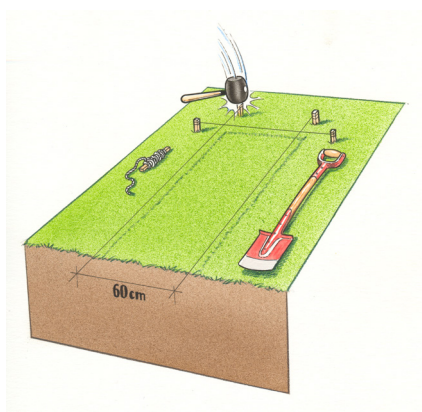
Med planering, noggrannhet och riktiga redskap bygger du enkelt din mur själv. Mest tidskrävande är underarbetet. När du har gjort det ordentligt blir belöningen en lekande lätt anläggning och resultatet en mur som håller sig lika fin i många, många år.

Här får du anvisningar för din mur, vilka redskap du bör använda och hur du bör utföra underarbete, montering och efterarbete för att uppnå det bästa resultatet. OBS! Före montaget måste du kontrollera att samtliga produkter är felfria. Kostnader i samband med redan lagda defekta produkter täcks inte av Starka. Muranvisningen är en generell anvisning där hänsyn ska tas till max bygghöjd för respektive mur. Anvisningen gäller ej jordarmerade murar. Kompletterande monteringsanvisningar för våra murar finner du på vår hemsida. Där finns också fler anvisningar till trappor, pelare m m.

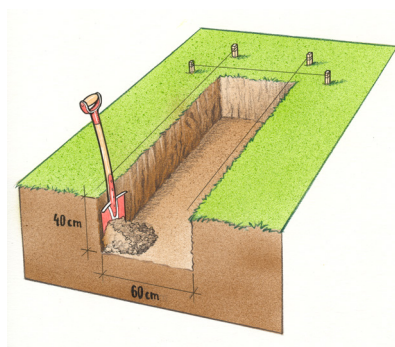

Material: mursten, krossmaterial 0-40, ev. geotextil, sättsand, betonglim eller bruk. Redskap: spade, trä-/gummi-klubba, pinnar, snören, vattenpass, dränrör, tumstock, kratta, tandspackel, plattvibrator.

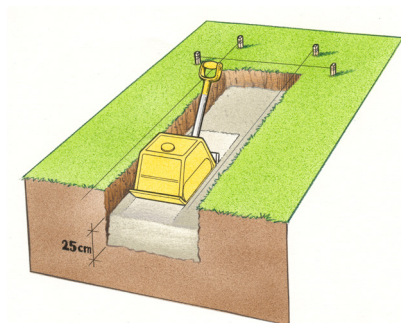
Så här bygger du din mur:

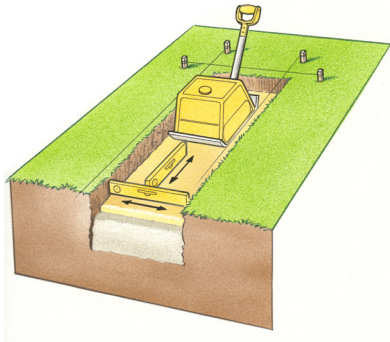
1 Börja med att märka ut var muren ska stå. Det gör man med t ex käppar och snören eller med sprayfärg direkt på marken.

2 Ta bort matjorden och alla lösa partiklar tills det är fast mark. Diket ska vara ungefär dubbelt så brett som muren. För att förhindra att krossmaterialet blandas med jord kan man lägga en geotextil mellan materialen.

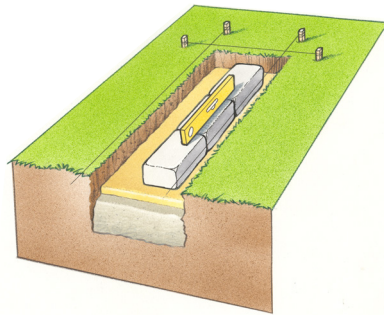

3 Fyll på med minst 10 cm bärlager, t ex 0-40 bergkross och komprimera med handstöt eller vibrator. Bärlagrets tjocklek avgörs av hur djupt diket är, d v s hur mycket material man tagit bort. Läger man på mer bärlager måste man packa i flera omgångar.

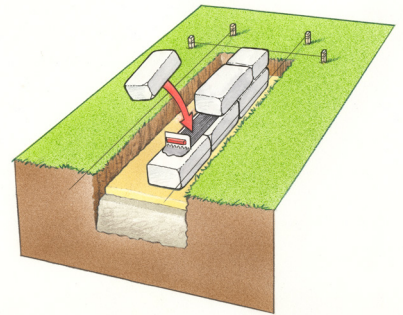
4

Fyll på med 3-5 cm sättsand. Dra av och väg av ytan med ett vattenpass så att den är i våg åt alla håll.

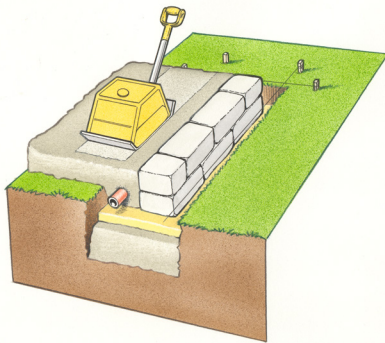
5

Att fylla på, komprimera och väga av är lite tidsödande men det är av största vikt att man gör det ordentligt. Det första lavet med block ska ligga med minst halva stenen under markytan så att den låses fast och inte "glider iväg". Väg av blocken med vattenpass igen så att de säkert ligger i våg.

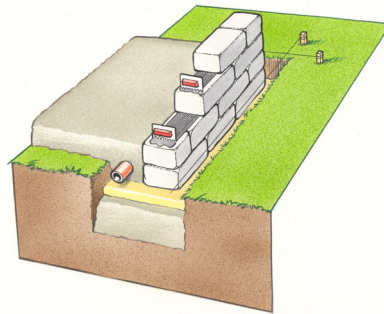
6

Limma murstenarna mot varandra med Starka Betonglim. Lägg blocken med en halvstens förskjutning så att det inte blir några genomgående fogar.

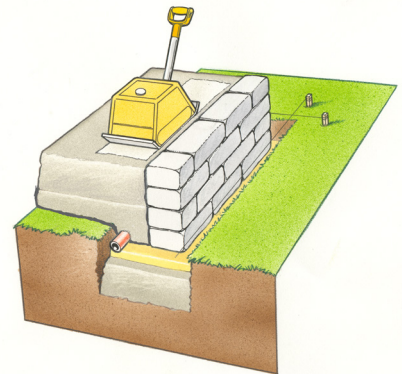
7

Återfyll med bergkross bakom muren efter vartannat skift. Lägg geotextil runt det dränerande återfyllda materialet, och upp längs baksidan av muren. Komprimera väl, men varsamt. Alltför kraftfull packning bakom själva muren kan resultera i utåttipning av stenarna.

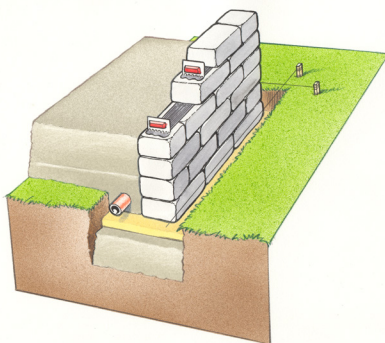
8

Vid dåligt dränerande egenskaper hos kringliggande mark eller vid extra tillskott på grundvatten ska dräneringsledning, som avleder vattnet från stödmurens grundläggning, monteras. Detta gör man för att vatten inte ska kunna bli stående i massorna bakom muren och, vid kraftiga temperaturväxlingar vintertid, flytta muren.

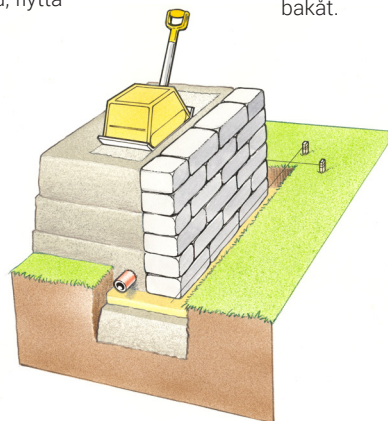
9

En stödmur byggs alltid så att den lutar bakåt, mot massorna. Ungefär 8-10 % lutning bör man räkna med. Det gör man för att ytterligare öka murens förmåga att ta upp jordtryck. Man åstadkommer lutningen genom att lägga varje block med ca 1-1,5 cm förskjutning bakåt.

10

Sedan är det bara att bygga resten av muren. För att kapa blocken använder man sig av en stenklipp eller en el- eller bensindriven stenkap.

11

När muren är klar fyller man igen resten av diket. De översta 10-15 cm bakom muren kan vara matjord.

Starka och hållbara

I vårt sortiment finns marksten, plattor, mursten, stödmurselement och va-system. Vi tillverkar prefabelement för de mest skiftande ändamål. Och vi levererar även fabriksbetong och gjuter betonggolv på entreprenad. Kort sagt – våra produkter är oundgängliga i både privat och offentlig miljö, där de förskönar trädgårdar, gator och torg. Vi är cirka 320 medarbetare vid anläggningarna i Kristianstad, Lund, Strängnäs, Ängelholm, Tyninge och Arboga. Idag är vi en ledande aktör på den svenska betongmarknaden.

Det slutliga ansvaret vad gäller informationens respektive materialets lämplighet ligger helt och hållet på användaren. Då vi inte har kännedom om grundförhållandena på byggsplatsen och heller inte om hur monteringen utförs, är denna skrift att betrakta som en vägledning för en eventuell installation. Vi tar därför inte något tekniskt eller ekonomiskt ansvar för användande av dessa anvisningar. För att säkerställa de specifika och nödvändiga kraven på arbetsplatsen hänvisar vi till konstruktörer och kompetent fackfolk.

Andra broschyrer från Starka

www.starka.se/broschyrer

Av trycktekniska skäl kan broschyrbildernas färger avvika från verkligheten. Betong är ett naturmaterial, vilket gör att färgen varierar på produkterna. För att trola bort effekterna kan du plocka produkterna stapelvis i stället för lavvis från pallen – allra helst från flera pallar samtidigt.

Kalkutfällningar kan förekomma. Det är en naturlig del av härdningsprocessen som inte påverkar produktens kvalitet. All information är endast avsedd för att underlätta val och användning av våra produkter och lämnas utan ansvar för produkternas lämplighet i det enskilda fallet.

STARKA